

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 385.86

Hely

Idő

"1927"

Személy

Szerző: *Szántó Imre*

Cím: *első lovonat Pestről Kőbányára*

Forrás: *Magyarország*

Bp.

1938. IV. 15.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol)

Köz

Szántó Imre nyujdijas vasutas *A magyar vasutasság oknyomozó történelme* címen ezeroldalas munkát irt, amely a napokban jelent meg. Az ujszerü mü eredeti utakon járó szerzője egészen a vasut öskoráig megy vissza kutatásaiban. Nemesak a gőzvasut, hanem a lóvonatásu vasut korszakát is ismerteti. Miklós Imre mint a legelső magyar vasutast említi *Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost és Deák Ferencet*. Ők voltak az uttorói a magyar vasuti közlekedés rendszerítésének. Magyarországon 1827-ben nyitották meg az *első lóvasutat*. Ezt a lófogatu vasuti pályát *Pest és Kőbánya között építették*. Az első vonat hat kocsival, 300 mázsa téglarakománnyal indult Kőbányáról Pestre. A hét és félkilométeres utat *egy óra alatt tette meg*. A második indulásnál még négy kocsi kapcsolak hozzá s 448 métermázsa terheléssel és 68 gránátos katonával két ló vonatása mellett szintén egy óra alatt érkezett a vonat Pestről Kőbányára. A különleges vonat, amelyet *lebegő vasutnak* neveztek, nem felelt meg a várakozásoknak, mert a közönség nem igen használta, emiatt megnyitás után nyolc hónapra, 1828 márciusában, a Pest város közgyűlése elhatározta *a vasuti járatok megszüntetését és a vasuti vágányok fölszedését*.

A lebontott vasut anyagát *Széchenyi István gróf vásárolta meg*. A vasanyag egy részét később a Lánchid építésénél használták föl. Az első vonatjárás idején a magyar vasutasság három főből állott: két kocsisból és egy jegyszedeöből.

Az első gőzvonatásu vonat *Pest és Vác között 1846 július 15-én indult*. *A magyar középponti vasutársaság pest—váci gőzüzemü vonalához Belgiumból hozatott négy személyvonati mozdonyt darabonként 20.150 forint beszerzési áron*. A mozdonyok hajón érkeztek s a vasutársaság az első gépeknek ezeket a neveket adta: *Buda, Pest, Debrecen, és Poson*. Egy évvel később még nyolc mozdonyt rendeltek a belgiumi gyárból. Ezeket *Vác, Neograd, Esztergom, Komárom, Hont, Borsod, Nyitra és Heves* névre keresztelték. 1846. év végén már üzembe helyezték az első magyar gyártmányu gőzmozdonyt, amelyet a *bécsi—györi vasutgyár szállított*. Ez a *Béts* nevet kapta. Az értékes történelmi munka további felsorolásai között megtaláljuk az 1867-ben kinevezett első magyar állomásfőnök nevét: *Kelenffy Károly* hivatalnokot bízták meg a pesti állomás vezetésével.

Az *illetménycsökkentés* már a régi jó világban sem volt ismeretlen fogalom. A vasuti és hajózási felügyelőség 1870 június 26-án kelt körlevelében felhivta a vasutasok figyelmét arra, hogy a vasutüzem gazdaságosabbá tétele céljából az eddiginél *olcsóbb*

vasuti személyzetet tudnak csak foglalkoztatni, emiatt kilátásba helyezte az *illetmények leszállítását*. Ugyancsak az 1870-ik évben adta ki az üzletigazgatóság azt a körözüvényt, amelyben azt mondja, „sajnálattal kijelentem, miszerint a folyó év második felére vonatkozó előléptetési felterjesztményeket jelenleg nem lehet benyújtani, mert az első fél-évre szóló bevételek és kiadások eredménye az előirányzott követelményeknek nem felelt meg“. Két évvel később azonban már javult a magyar vasut helyzete s a vasutasok új illetménytáblázatot kaptak. A kezdő vasuti hivatalnok fizetése egy évre *950 forint* volt. A vasuti szolgálak legalacsonyabb összegü járandósága *370 forintot* tett ki.

A vasuti oknyomozó munka ismerteti a vasutasság 1904. évi mozgalmát, amelyről a vasutasság körében mint a *nagy sztrájkról* szoktak megemlékezni. *Hieronymi*, akkori közlekedési miniszter a vasutasság illetményjavításra irányuló mozgalmát többször betiltotta, ezek a szigoru intézkedések vezettek aztán a sztrájk kimondásához. Ismerteti a sztrájkban résztvevtt vasutasok ügyében hozott bírósági felmentő ítéleteket is. Azután az értékes mü sorra veszi a vasut minden történelmi mozzanatát, végül közli a vasuti elnökigazgatók és közlekedési miniszterek névsorát és fényképét. A képsor a mai közlekedési miniszter, *Börnemisza Géza* képével végződik.